

©Documentul a fost pus la dispoziție cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii din România (www.csm1909.ro) și R.A. „Monitorul Oficial” (www.monitoruloficial.ro). Permisuniunea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

©The document was made available with the support of the Superior Council of Magistracy of Romania (www.csm1909.ro) and R.A. „Monitorul Oficial” (www.monitoruloficial.ro). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court’s database HUDOC.

Emitent CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI

Publicată în : MONITORUL OFICIAL nr. 51 din 28 IANUARIE 2009

HOTĂRÂREA

din 13 mai 2008

în Cauza S.C. Editura Orizonturi - S.R.L. împotriva României

(Cererea nr. 15.872/03)

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a treia), statuând în cadrul unei camere formate din: Josep Casadevall, președinte, Elisabet Fura-Sandström, Corneliu Bîrsan, Boštjan M. Zupančič, Alvina Gyulumyan, Ineta Ziemele, Luis López Guerra, judecători, și Santiago Quesada, grefier de secție,

după ce a deliberat în camera de consiliu la data de 22 aprilie 2008,
pronunță următoarea hotărâre, adoptată la această dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află o cerere (nr. 15.872/03) îndreptată împotriva României, prin care o editură de drept român, S.C. Editura Orizonturi - S.R.L. (*reclamanta*), a sesizat Curtea la data de 29 aprilie 2003 în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (*Convenția*).

2. Reclamanta este reprezentată de administratorul și asociatul său unic, domnul Ioan Enescu. Guvernul român (*Guvernul*) este reprezentat de domnul Răzvan Horațiu Radu, agent al Guvernului român pe lângă Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

3. Societatea reclamantă a susținut în special că decizia din data de 13 ianuarie 2003 a Curții Supreme de Justiție, prin care a fost admis recursul în anulare formulat de procurorul general, a avut ca efect încălcarea dreptului său la un proces echitabil, așa cum este acesta recunoscut de art. 6 din Convenție, precum și a dreptului său la respectarea bunurilor, încălcându-se art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție.

4. La data de 4 ianuarie 2007, Curtea a hotărât să comunice cererea Guvernului. Invocând prevederile art. 29 § 3 din Convenție, aceasta a hotărât să se analizeze în același timp admisibilitatea și temeinicia cauzei.

ÎN FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

A. Publicarea traducerii în limba română a romanului Shōgun

5. La data de 15 noiembrie 1985, editura română Univers și societatea americană Foreign Rights Inc., agent literar al romancierului James Clavell, au încheiat un contract referitor la publicarea de către editura Univers a unui număr de 35.000 de exemplare din romanul Shōgun de James Clavell, roman tradus în limba română de către doamna Doina

Cerăceanu. Contractul stipula că drepturile de utilizare a traducerii efectuate de doamna Cerăceanu erau cedate de societatea Foreign Rights Inc., proprietara drepturilor, editurii Univers până la data de 15 noiembrie 1991.

6. La data de 23 noiembrie 1991, societatea reclamantă a încheiat cu doamna Cerăceanu un contract pentru publicarea a 50.000 de exemplare ale romanului Shōgun, pentru o sumă de 280.000 lei. Pentru a obține acest contract, doamna Cerăceanu îi dăduse de înțeles societății reclamante că deține drepturile de exploatare asupra traducerii sale.

7. La puțin timp după semnarea acestui contract, doamna Cerăceanu a acordat unei alte edituri, Azur, drepturi exclusive în vederea publicării traducerii sale a romanului Shōgun. Ulterior, societatea reclamantă a reziliat contractul încheiat cu doamna Cerăceanu.

8. La data de 15 iulie 1992, societatea reclamantă a încheiat cu F.A. un contract în vederea traducerii aceluiași roman. Conform art. 7 din acest contract, F.A. își asuma întreaga responsabilitate pentru caracterul original al traducerii sale. La o dată ce nu a fost precizată, reclamanta a publicat 50.100 de exemplare ale traducerii efectuate de F.A.

9. Dorind să publice și traducerea efectuată de doamna Cerăceanu, societatea reclamantă s-a întors împotriva societății Azur, iar la data de 24 iulie 1992 cele două edituri au încheiat un contract de asociere în participațiune referitor la publicarea unui număr de 60.000 de exemplare ale traducerii efectuate de doamna Cerăceanu după romanul Shōgun. La data de 12 august 1992 a fost introdus pe piață un tiraj de 64.814 exemplare, sub sigla ambelor edituri, Azur și Orizonturi.

10. La data de 29 septembrie 1992, când contractul de asociere în participațiune a fost executat în întregime, doamna Cerăceanu și-a retras drepturile de la editura Azur.

B. Acțiunea având ca obiect despăgubiri introdusă de doamna Cerăceanu pentru plagiat

11. La data de 22 decembrie 1992, doamna Cerăceanu a chemat în judecată în fața Tribunalului București societatea reclamantă și pe traducătorul F.A., acuzându-i că i-ar fi plagiat traducerea romanului Shōgun.

12. La data de 28 februarie 1996, după 20 de înfățișări, doamna Cerăceanu și-a completat cererea făcută în fața Tribunalului București cu un al doilea capăt de cerere referitor la prejudiciul suferit din cauza publicării unui număr de 64.814 exemplare ale traducerii sale de către editurile Azur și Orizonturi. Societatea reclamantă afirmă că acest capăt de cerere nu a fost niciodată dezbătut în fața instanțelor.

13. În urma unei cereri de strămutare întemeiate pe motive de bănuială legitimă, formulată de societatea reclamantă, cauza a fost trimisă spre judecare Tribunalului Județean Argeș.

14. Tribunalul a dispus efectuarea mai multor expertize de specialitate de către experți traducători pentru a stabili originalitatea traducerii, precum și o expertiză contabilă.

15. La data de 16 ianuarie 1997, doamna Cerăceanu a depus la dosarul Tribunalului Județean Argeș un document, înregistrat la fila cu nr. 121 din dosar, arătând că Foreign Rights Inc., agentul literar al lui James Clavell, deținea toate drepturile asupra traducerii în limba română a romanului Shōgun.

16. Prin Sentința din data de 13 iulie 1999, Tribunalul Județean Argeș a respins acțiunea doamnei Cerăceanu. Acesta a constatat că fuseseră efectuate 4 expertize, două de către experți propuși de reclamantă și două de experți propuși de pârâți. Dintre acești 4 experți, B., T. și I. au constatat existența plagiatului, în timp ce A.I.I. a considerat că traducerea lui F.A. era o creație originală. Instanța a constatat că, ulterior, T. depusese un raport complementar, excluzând existența plagiatului. Instanța a considerat convingătoare expertizele lui T. și A.I.I., care constatau originalitatea traducerii efectuate de F.A. și, așadar, lipsa plagiatului. Mai mult chiar, instanța a statuat că societatea reclamantă nu își putea asuma răspunderea pentru traducerea efectuată de F.A., deoarece contractul încheiat între acesta și

societatea reclamantă stipula în mod expres că responsabilitatea pentru originalitatea traducerii îi revenea în exclusivitate traducătorului.

17. Doamna Cerăceanu a formulat apel împotriva acestei sentințe, arătând că expertizele urmăreau să demonstreze că traducerea efectuată de F.A. era un plagiat.

18. Prin Decizia din data de 4 aprilie 2000, Curtea de Apel Pitești a admis apelul traducătoarei, a casat Sentința din data de 13 iulie 1999 și a statuat că traducerea lui F.A. era un plagiat și că părțile trebuiau să își asume în mod solidar consecințele acestui act, deoarece contractul încheiat între F.A. și Orizonturi, care stipula că F.A. își asumă întreaga responsabilitate pentru traducerea sa, nu îi era opozabil doamnei Cerăceanu. Curtea de Apel Pitești i-a obligat pe părți să plătească în solidum suma de 196.441.622 lei românești (ROL) din cauza publicării unui număr de 50.100 de exemplare ale romanului Shōgun tradus de F.A.

19. Curtea a mai statuat că doamna Cerăceanu suferise un prejudiciu distinct din cauza publicării de către editurile Orizonturi și Azur a unui număr de 64.814 exemplare ale traducerii sale a romanului și a obligat societatea reclamantă să îi plătească suma de 253.637.658 ROL. 20. F.A. și societatea reclamantă au formulat un recurs, care a fost admis prin Decizia definitivă din 19 iunie 2001 a Curții Supreme de Justiție. Pe fond, această instanță a respins acțiunea introdusă de traducătoare, statuând, pe baza expertizelor aflate la dosar, că traducerea efectuată de F.A. nu era un plagiat.

C. Recursul în anulare formulat de procurorul general al României și cererile formulate în fața Curții Europene a Drepturilor Omului

21. La data de 17 septembrie 2001, doamna Cerăceanu a sesizat Curtea cu două cereri, dintre care una înregistrată sub nr. 31.250/02, referitoare la acțiunea în plagiat.

22. La data de 6 noiembrie 2001, doamna Cerăceanu a formulat un memoriu în fața procurorului general al României, solicitând acestuia să introducă un recurs în anulare împotriva Deciziei definitive din data de 19 iunie 2001.

23. La data de 19 iunie 2002, procurorul general a introdus un recurs în anulare în fața Curții Supreme de Justiție și a solicitat anularea Deciziei din data de 19 iunie 2001 în temeiul art. 330 alin. 2 din Codul de procedură civilă. Criticând aprecierea făcută de Curtea Supremă de Justiție asupra expertizelor efectuate, procurorul general a considerat că Decizia din data de 19 iunie 2001 era vădit eronată și a solicitat rejudecarea cauzei și constatarea existenței plagiatului.

24. Reclamanta a informat Curtea Supremă de Justiție printrun memoriu că a introdus două cereri în fața Curții Europene a Drepturilor Omului și a afirmat că „parchetul a formulat recursul în anulare abia după ce i-am prezentat răspunsul pe care l-am primit de la Curtea Europeană a Drepturilor Omului de la Strasbourg, care mi-a acceptat cele două cereri“.

25. Avocatul din partea Foreign Rights Inc. a informat Curtea Supremă de Justiție că Foreign Rights Inc. deținea în exclusivitate drepturile de utilizare a traducerii efectuate de doamna Cerăceanu și că aceasta din urmă nu putea, așadar, fără acordul din partea Foreign Rights Inc., să încheie contracte în vederea publicării traducerii sale. Acesta a depus la Curtea Supremă de Justiție copia diferitelor documente relevante, inclusiv a contractului încheiat cu doamna Cerăceanu.

26. Prin Decizia din data de 13 ianuarie 2003, Curtea Supremă de Justiție a statuat că expertiza „reputatului“ traducător B. demonstrase că F.A. plagiasse traducerea doamnei Cerăceanu și, prin urmare, a admis recursul în anulare, a casat în întregime Decizia din data de 19 iunie 2001 ca vădit neîntemeiată și a confirmat Hotărârea din data de 4 aprilie 2000 a Curții de Apel Pitești, atât în ceea ce privește capătul de cerere referitor la plagiat, cât și în ceea ce privește publicarea de către editurile Orizonturi și Azur a circa 64.000 de exemplare ale romanului. Reclamanta a fost obligată să plătească, pe de o parte, în solidar cu F.A., suma de 196.441.622 ROL pentru plagiat și, pe de altă parte, suma de 253.637.658 ROL. În decizia

sa, Curtea Supremă de Justiție nu a făcut nicio trimitere la probele depuse de Foreign Rights Inc. D. Contestată în anulare și cererea de revizuire

27. La data de 29 ianuarie 2003, societatea reclamantă și F.A. au formulat o contestație în anulare împotriva Deciziei din data de 13 ianuarie 2003. Aceștia au arătat că procurorul general nu solicitase anularea Deciziei din data de 19 iunie 2001 decât în ceea ce privește capătul de cerere referitor la plagiat și că, prin urmare, anularea restului dispozitivului deciziei, referitor la publicarea în colaborare cu Azur a traducerii efectuate de doamna Cerăceanu, era ilegală.

28. Invocând art. 49, 51 și 320 din Codul de procedură civilă, avocatul din partea Foreign Rights Inc. a formulat o cerere de intervenție în numele societății reclamante. Această cerere a fost respinsă prin Încheierea de ședință din 15 martie 2004, pe motivul că ea nu putea fi prezentată în afara analizei fondului. Prin aceeași încheiere de ședință, Curtea Supremă de Justiție a amânat analiza contestației în anulare.

29. La data de 7 februarie 2003, societatea reclamantă și F.A. au solicitat revizuirea Deciziei din data de 13 ianuarie 2003. Aceștia au arătat că atunci când a statuat asupra recursului în anulare, Curtea Supremă de Justiție s-a pronunțat, cu încălcarea art. 322 alin. 2 din Codul de procedură civilă, asupra unui capăt de cerere ce nu fusese invocat de procurorul general în recursul său în anulare, și anume asupra publicării în colaborare a unui număr de circa 64.000 de exemplare.

30. Prin două decizii diferite din data de 15 noiembrie 2004, Curtea Supremă de Justiție a respins ca neîntemeiate cererea de revizuire și contestația în anulare. E. Executarea silită începută împotriva reclamantei

31. La data de 11 ianuarie 2006, doamna Cerăceanu a chemat în judecată reclamanta cu două acțiuni având ca obiect executarea silită a creanței sale, constatate prin Decizia din data de 13 ianuarie 2003 a Curții Supreme de Justiție, confirmând Decizia din data de 4 aprilie 2000 pronunțată de Curtea de Apel Pitești.

32. Printr-o primă acțiune, ea a solicitat Judecătoria Sectorului 1 București să dispună poprirea conturilor reclamantei. Prin cea de-a doua acțiune, ea a solicitat Secției comerciale a Tribunalului București să dispună deschiderea procedurii de faliment împotriva reclamantei.

1. Cererea de poprire a conturilor reclamantei

33. Prin Sentința din data de 18 ianuarie 2006, Judecătoria Sectorului 1 București a respins o cerere de poprire a conturilor reclamantei, formulată de doamna Cerăceanu. Judecătoria a considerat că executarea silită era prescrisă.

34. Prin Decizia din data de 28 iunie 2006, Tribunalul București a admis recursul doamnei Cerăceanu împotriva Sentinței din data de 18 ianuarie 2006. Tribunalul a dispus executarea silită prin poprirea conturilor reclamantei până la achitarea datoriei sale în valoare de 45.022,93 lei noi românești (RON), constatată prin Decizia din data de 13 ianuarie 2003. 2. Deschiderea procedurii de faliment împotriva reclamantei

35. Prin Sentința din data de 14 aprilie 2006, Tribunalul București a admis cererea doamnei Cerăceanu și a dispus deschiderea procedurii de faliment în privința societății reclamante, pe motivul că aceasta nu își achitase datoria în valoare de 45.022,93 RON constatată prin Decizia din data de 13 ianuarie 2003. Din acest fapt instanța a dedus că societatea debitoare nu făcuse dovada că nu se afla în stare de insolvabilitate. Mai mult, instanța a mai considerat că: Faptul că debitoarea își achită obligațiile către bugetul consolidat de stat nu răstoarnă prezumția că aceasta nu ar avea disponibilități bănești necesare acoperirii datoriilor sale exigibile, așa cum este creanța creditoarei Cerăceanu Doina, prezumție ce reiese din prevederile art. 36 din Legea nr. 64/1995, cu modificările ulterioare. Instanța a dispus interzicerea vânzării părților sociale ale societății reclamante și poprirea tuturor conturilor sale bancare. A fost numit un administrator judiciar, iar instanța a stabilit la suma de 2000 RON remunerația lunară pe care societatea va trebui să i-o plătească acestuia.

36. Reclamanta a formulat recurs împotriva acestei sentințe.

37. La data de 15 septembrie 2006, aceasta a consemnat o sumă în valoare de 45.022,93 RON la dispoziția instanței, cu precizarea „consemnare sumă p[entru] Dosarul nr. 1.899/3/2006 CAB - Secția a V-a comercială“.

38. Din certificatul fiscal eliberat reclamantei la data de 30 mai 2007 rezultă că nu avea nicio datorie față de stat.

39. La data de 20 iunie 2007, Curtea de Apel București a respins recursul societății reclamante. Decizia a fost redactată la data de 25 iunie 2007.

40. Procedura de faliment a continuat în fața Tribunalului București.

41. În urma unei cereri de strămutare întemeiate pe motive de bănuială legitimă, formulată de societatea reclamantă, cauza a fost transmisă spre judecare Tribunalului Județean Argeș prin Decizia din data de 8 februarie 2007 a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

42. Procedura de faliment se află în prezent pe rolul Tribunalului Județean Argeș.

43. La data de 25 septembrie 2007, societatea reclamantă a consemnat la Casa de Economii și Consemnațiuni, la dispoziția doamnei Cerăceanu, suma de 45.022,93 RON. Ulterior, aceasta a încasat suma respectivă.

F. Alte proceduri relevante

1. Condamnarea pentru fraudă a doamnei Cerăceanu

44. În urma plângerii reclamantei, prin soluția dispusă prin ordonanța procurorului din data de 15 octombrie 2004 a Parchetului de pe lângă Judecătoria Sectorului 1 București, doamnei Cerăceanu i-a fost aplicată o amendă administrativă în valoare de 10.000.000 ROL pentru săvârșirea faptei de înșelăciune în contractul încheiat la data de 23 noiembrie 1991 cu editura reclamantă. În urma unui recurs ierarhic al părții interesate, această soluție a fost menținută la data de 5 ianuarie 2005.

45. În urma plângerii doamnei Cerăceanu, prin Sentința din data de 25 februarie 2005 a Judecătoriei Sectorului 1 București, soluția dispusă de procuror a fost menținută. Instanța a reținut că, la încheierea contractului din data de 23 noiembrie 1991, doamna Cerăceanu îi dăduse de înțeles în mod fraudulos cocontractantului său, și anume editurii reclamante, că avea dreptul să autorizeze publicarea traducerii sale a romanului Shōgun. Or, agenția Foreign Rights Inc. New York era cea care, în urma unui contract încheiat anterior cu traducătoarea, avea, în realitate, dreptul să autorizeze reeditarea traducerii în limba română a romanului. Așadar, traducătoarea nu putea autoriza reeditarea traducerii sale fără acordul agenției. În ciuda faptului că ea cunoștea aceste aspecte legale ce decurgeau din contractul său din 1985 încheiat cu agenția, aceasta indusese în eroare cu bună-știință editura Orizonturi. Instanța a constatat că doamna Cerăceanu i-a cauzat editurii un prejudiciu de 218.000 ROL, adică remunerația prevăzută prin contractul din 23 noiembrie 1991.

46. Recursul doamnei Cerăceanu împotriva acestei sentințe a fost respins prin hotărârea Tribunalului București din data de 20 mai 2005.

47. În urma sancționării doamnei Cerăceanu pentru înșelăciune, reclamanta a formulat o nouă cerere în revizuire a Deciziei din data de 13 ianuarie 2003. Această cerere a fost respinsă de Înalta Curte de Casație și Justiție la data de 29 ianuarie 2008.

2. Acțiunea civilă în constatare

48. La data de 7 ianuarie 2005, reclamanta a chemat-o în judecată pe doamna Cerăceanu în fața Tribunalului București cu o acțiune civilă prin care solicita instanței să constate că pârâta nu avea dreptul să autorizeze reproducerea traducerii în limba română a romanului Shōgun.

49. Prin Sentința din data de 6 aprilie 2005, Tribunalul București a admis acțiunea și a constatat că doamna Cerăceanu nu mai avea drepturi de proprietate intelectuală asupra traducerii pe care i-o cedase prin contract agentului autorului. Tribunalul a reținut că

drepturile de autorizare a reeditării traducerii în discuție îi aparțineau agenției Foreign Rights Inc. New York. II. Dreptul intern pertinent

50. Prevederile esențiale din dreptul intern relevant referitor la recursul în anulare sunt descrise în hotărârile *Brumărescu împotriva României*, [MC], nr. 28.342/95, §§ 32-33 CEDO 1999-VII și S.C. *Mașinexportimport Industrial Group S.A. împotriva României*, nr. 22.687/03, 1 decembrie 2005, § 22.

51. Prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 58 din 25 iunie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 460 din 28 iunie 2003, art. 330-330⁴ din Codul de procedură civilă ce reglementau recursul în anulare au fost abrogate. Totuși, în temeiul prevederilor tranzitorii, hotărârile judecătorești pronunțate până la data intrării în vigoare a ordonanței erau supuse căilor de atac existente la data la care au fost pronunțate hotărârile.

52. La data evenimentelor, procedura de faliment era reglementată prin Legea nr. 64/1995 din 22 iunie 1995, republicată, cu modificări, în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.066 din 17 noiembrie 2004. Ea a fost modificată prin Legea nr. 249/2005 din 22 iulie 2005.

Legea nr. 64/1995 a fost abrogată prin Legea nr. 85/2006 din 5 aprilie 2006. Noua lege ce reglementează falimentul a intrat în vigoare la data de 20 iulie 2006.

ÎN DREPT

I. Asupra pretensei încălcări a art. 6 din Convenție

53. Conform afirmațiilor reclamantei, Decizia din data de 13 ianuarie 2003 a Curții Supreme de Justiție, prin care s-a admis recursul în anulare formulat de procurorul general împotriva unei hotărâri definitive, a încălcat art. 6 § 1 din Convenție, care prevede următoarele:

„Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil (...) a cauzei sale, de către o instanță (...) care va hotărî (...) asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil (...). 54. Guvernul se opune acestui argument.”

A. Asupra admisibilității

55. Curtea constată că acest capăt de cerere nu este în mod vădit neîntemeiat în sensul art. 35 § 3 din Convenție. Pe de altă parte, Curtea observă că nu este lovit de niciun alt motiv de inadmisibilitate. Prin urmare, acesta trebuie declarat admisibil.

B. Asupra fondului

56. Guvernul subliniază că, în speță, spre deosebire de Cauza *Brumărescu*, recursul în anulare a fost introdus în scopul păstrării legalității și al unei interpretări coerente a prevederilor legale în vigoare. De asemenea, Guvernul arată că, spre deosebire de Cauza *S.C. Mașinexportimport Industrial Group S.A.*, în care recursul în anulare fusese introdus la cererea autorităților de stat, în speță litigiul s-a desfășurat între particulari, iar procurorul general a introdus recursul său în anulare la cererea uneia dintre părți.

Pe de altă parte, Guvernul afirmă că Hotărârea din data de 13 ianuarie 2003 a Curții Supreme de Justiție, prin care se admitea recursul în anulare, nu și-a produs efectele, deoarece reclamanta nu i-a plătit doamnei Cerăceanu sumele datorate.

57. Reclamanta contestă argumentele Guvernului. Aceasta arată că recursul în anulare intervenit într-un litigiu între particulari, motivat prin aprecierea eronată a probelor administrate, a încălcat legea internă în vigoare la data evenimentelor. Ea susține, pe de altă parte, că recursul în anulare a dus la deschiderea procedurii de faliment împotriva sa, exclusiv din cauza singurei sale datorii către doamna Cerăceanu, constatată prin decizia pronunțată în urma acestui recurs în anulare.

58. De asemenea, reclamanta arată că recursul în anulare a fost admis de Curtea Supremă de Justiție, care i-a impus să îi plătească doamnei Cerăceanu o despăgubire pentru drepturile sale de proprietate intelectuală asupra traducerii romanului *Shōgun*, în ciuda faptului că aceasta din urmă nu era titulara acestor drepturi. Reclamanta face trimitere în acest

sens la constatările instanțelor din alte două proceduri, una penală, finalizată prin sancționarea doamnei Cerăceanu pentru înșelăciune în contracte, și alta civilă, prin care s-a constatat lipsa drepturilor de proprietate intelectuală asupra traducerii sale a romanului Shōgun.

59. Curtea reamintește că dreptul la un proces echitabil în fața unei instanțe, garantat de art. 6 § 1 din Convenție, trebuie să fie interpretat în lumina preambulului la Convenție, care enunță supremația dreptului ca element al patrimoniului comun al statelor contractante. Unul dintre elementele fundamentale ale supremației dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care prevede, printre altele, ca soluția dată în mod definitiv oricărui litigiu de către instanțe să nu mai poată fi supusă rejudecării (*Brumărescu*, citată anterior, § 61). Conform acestui principiu, niciuna dintre părți nu este abilitată să solicite reexaminarea unei hotărâri definitive și executorii cu unicul scop de a obține o reanalizare a cauzei și o nouă hotărâre în privința sa. Instanțele superioare nu trebuie să își folosească dreptul de supervizare decât pentru a corecta erorile de fapt sau de drept și erorile judiciare, și nu pentru a proceda la o nouă analiză. Supervizarea nu trebuie să devină un apel deghizat, iar simplul fapt că pot exista două puncte de vedere asupra chestiunii respective nu este un motiv suficient de a rejudeca o cauză. Acestui principiu nu i se poate aduce derogare decât dacă o impun motive substanțiale și imperioase (*Riabykh împotriva Rusiei*, nr. 52.854/99, § 52, CEDO 2003-IX).

60. În speță, Curtea observă că reclamanta din procedura internă, în cazul de față un particular, a exercitat cele două căi de atac ordinare, apelul și recursul, pentru a-și arăta criticile referitoare la Sentința din data de 13 iulie 1999. Această sentință pronunțată în favoarea reclamantei a fost confirmată prin Decizia rămasă definitivă din data de 19 iunie 2001. Procurorul nu a intervenit în niciun moment în cadrul procedurii.

61. Curtea constată că în cauza de față se regăsesc două dintre elementele care au determinat Curtea, în Cauza *Brumărescu*, să constate încălcarea principiului securității raporturilor juridice și, prin urmare, încălcarea art. 6 § 1 din Convenție, și anume intervenția într-un litigiu civil a procurorului general care nu era parte în procedură și rejudecarea unei decizii definitive ce a dobândit autoritate de lucru judecat (vezi și *S.C. Mașinexportimport Industrial Group S.A.*, citată anterior, § 36).

62. În fine, Curtea constată că, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 58 din 25 iunie 2003, recursul în anulare în materie civilă a fost desființat, autoritățile române recunoscând astfel, cel puțin indirect, că această cale de atac extraordinară era contrară principiului securității raporturilor juridice.

63. Aceste elemente îi sunt suficiente Curții pentru a constata că anularea Deciziei definitive din data de 19 iunie 2001 i-a încălcat reclamantei dreptul la un proces echitabil.

64. Prin urmare, a avut loc încălcarea art. 6 § 1.

II. Asupra pretensei încălcări a art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție

65. Reclamanta se plânge de faptul că Decizia din data de 13 ianuarie 2003 a Curții Supreme de Justiție a avut ca efect încălcarea dreptului său la respectarea bunurilor, astfel cum este acesta recunoscut în art. 1 din Protocolul nr. 1, care prevede următoarele:

„Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor. 66. Guvernul se opune acestui argument. ”

A. Asupra admisibilității

67. Curtea constată că acest capăt de cerere nu este în mod vădit neîntemeiat în sensul art. 35 § 3 din Convenție. Pe de altă parte, Curtea observă că nu este lovit de niciun alt motiv de inadmisibilitate. Prin urmare, acesta trebuie declarat admisibil.

B. Asupra fondului

68. Reclamanta consideră că Decizia din data de 13 ianuarie 2003 a Curții Supreme de Justiție ce anulează Decizia definitivă din 19 iunie 2001 a constituit o încălcare a dreptului său la respectarea bunurilor, ingerință ce nu urmărea un scop de utilitate publică.

69. Guvernul consideră că ingerința în dreptul reclamantei la respectarea bunurilor era prevăzută de lege și urmărea un interes legitim, și anume repararea unei erori comise în aprecierea probelor de către instanțele care au judecat cauza înainte.

70. Curtea reamintește că Decizia definitivă din data de 19 iunie 2001 a Curții Supreme de Justiție a statuat că reclamanta publicase în mod legal traducerea originală a romanului Shōgun efectuată de F.A. și a înlăturat orice responsabilitate a acesteia în ceea ce privește faptele ce stau la baza prezentei cereri, și anume cu privire la orice obligație de plată către doamna Cerăceanu, referitor la publicarea traducerii romanului, efectuată de aceasta din urmă. Curtea constată că această decizie a fost pronunțată cu putere de lucru judecat și că nu era revocabilă. Așadar, reclamanta beneficia de o valoare patrimonială în sensul art. 1 din Protocolul nr. 1, constând în dreptul de a edita o traducere în limba română a romanului Shōgun.

71. În continuare, Curtea constată că Decizia din data de 13 ianuarie 2003 a Curții Supreme de Justiție a anulat Decizia definitivă din data de 19 iunie 2001 și a statuat că reclamanta nu avea dreptul să publice traducerea romanului Shōgun și a condamnat-o să plătească suma de 45.022,93 RON cu titlu de daune-interese. Curtea consideră că această situație este similară cu cea a reclamantului din Cauza *Brumărescu* menționată mai sus. Așadar, Curtea apreciază că Decizia din data de 13 ianuarie 2003 a Curții Supreme de Justiție a avut ca efect privarea reclamantei de bunurile sale, în sensul celei de-a doua fraze a primului paragraf al art. 1 din Protocolul nr. 1 (vezi *Brumărescu*, citată anterior, §§ 73-74).

72. Curtea reamintește că o privare de proprietate ce intră sub incidența acestei a doua norme poate fi justificată numai dacă se demonstrează în special că ea a avut loc pentru o cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege. Mai mult, orice ingerință în folosirea proprietății trebuie să respecte criteriul proporționalității (*Brumărescu*, citată anterior, §§ 73-74).

73. În speță, Curtea observă că Guvernul invocă o eroare de apreciere a faptelor de către tribunal în Sentința sa din data de 13 iulie 1999 și de către Curtea Supremă de Justiție, în Decizia sa din 19 iunie 2001, și nu o eroare de drept, pentru a justifica ingerința în dreptul la respectarea bunurilor reclamantei. Or, în cazul de față, pârâta a putut să beneficieze de căile de atac ordinare pentru a contesta aprecierea faptelor în fața instanțelor superioare. Prin urmare, Curtea apreciază că, în ciuda marjei de apreciere de care dispune statul în materie, această așa-zisă eroare nu este suficientă pentru a legitima privarea de un drept dobândit în deplină legalitate în urma unui litigiu civil soluționat în mod definitiv (vezi și Hotărârea *S.C. Mașinexportimport Industrial Group S.A.*, citată anterior, § 46)

74. Prin urmare, a avut loc încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție.

III. Asupra aplicării art. 41 din Convenție

75. Conform art. 41 din Convenție, Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.

A. Prejudiciu

1. Prejudiciul material

76. Într-o primă cerere de reparație echitabilă formulată în termenul acordat de Curte în acest scop, reclamanta solicită, pentru reparația prejudiciului său material și sub rezerva executării silite împotriva sa până la data hotărârii Curții, suma de 45.000 RON, actualizată cu rata inflației, sumă pe care aceasta a fost obligată să o plătească prin Decizia Curții Supreme

de Justiție din 13 ianuarie 2003. În plus, aceasta îi solicită Curții să constate că gravele circumstanțe ale încălcării drepturilor sale nu pot fi remediate decât prin revizuirea deciziei pronunțate în urma recursului în anulare.

77. La data de 25 iunie 2007, în ziua redactării Deciziei din data de 20 iunie 2007 a Curții de Apel București, care confirmă în mod definitiv sentința ce autoriza deschiderea procedurii de faliment, reclamanta a adresat Curții o completare la cererea sa inițială de reparație echitabilă. Pe lângă pretențiile sale prezentate inițial, aceasta solicită suma de 214.345 euro (EUR) pentru pierderea de câștiguri din cauza deschiderii împotriva sa a procedurii falimentului, reprezentând beneficiul pierdut în baza contractelor aflate în curs de executare, precum și profitul estimat pentru următorii 3 ani, calculat în funcție de profitul realizat în ultimii 3 ani.

De asemenea, reclamanta solicită suma de 15.094 EUR pentru prejudiciul material ce acoperă plata lunară datorată lichidatorului judiciar, pentru perioada estimată a duratei procedurii de faliment. Aceasta arată că societatea fusese obligată la această plată lunară prin decizia de deschidere a acestei proceduri.

78. Prin scrisoarea din data de 17 octombrie 2007, reclamanta a informat Curtea că a plătit suma de 45.022,93 RON la care fusese obligată prin Decizia din data de 13 ianuarie 2003, suferind astfel un prejudiciu material concret, a cărui reparație o solicită.

79. Guvernul contestă aceste pretenții. Înainte de plata efectuată de reclamantă, el a arătat că aceasta nu plătit suma pe care ar fi trebuit să o achite în temeiul Deciziei Curții Supreme de Justiție din data de 13 ianuarie 2003. În ceea ce privește celelalte sume solicitate, Guvernul susține că nu există nicio legătură directă între încălcarea invocată și pretinsul prejudiciu material suferit și că, în orice caz, cererile nu sunt dovedite.

80. Curtea reamintește jurisprudența sa bine stabilită conform căreia o hotărâre prin care se constată o încălcare atrage pentru statul pârât obligația juridică, în sensul Convenției, de a pune capăt încălcării și de a-i înlătura consecințele astfel încât să restabilească, pe cât posibil, situația anterioară acesteia.

Statele contractante sunt, în principiu, libere să aleagă mijloacele pe care doresc să le folosească pentru a se conforma unei hotărâri ce constată o încălcare, pronunțată într-o cauză în care ele sunt părți. Dacă natura încălcării permite o restitutio in integrum, statul pârât are obligația de a o îndeplini. Dacă, în schimb, dreptul național nu permite sau permite doar o înlăturare incompletă a consecințelor încălcării, art. 41 îi conferă Curții puterea de a-i acorda părții lezate, dacă este cazul, reparația pe care o consideră adecvată [(*Brumărescu împotriva României* (reparație echitabilă) [MC], nr. 28.342/95, § 21, CEDO 2001-I)].

81. De asemenea, Curtea reamintește că, în caz de încălcare a art. 6 din Convenție, aplicarea principiului restitutio in integrum presupune ca reclamantii să fie repuși, pe cât posibil, într-o situație echivalentă cu cea în care s-ar fi aflat dacă nu ar fi avut loc încălcarea cerințelor acestei prevederi [(*Piersack împotriva Belgiei* (art. 50), Hotărârea din 26 octombrie 1984, seria A nr. 85, p. 16, § 12)].

82. Curtea constată că deja a acordat, atunci când a constatat încălcarea art. 6 din Convenție din cauza nerespectării principiului securității raporturilor juridice, sume cu titlu de prejudiciu material suferit în urma anulării unei decizii definitive (*Stetsenko împotriva Rusiei*, nr. 878/03, § 33, 5 octombrie 2006; *Braga împotriva Moldovei*, nr. 74.154/01, § 30, 14 noiembrie 2006).

83. În cauza de față, Curtea reamintește că a constatat încălcarea art. 6 din Convenție și a art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, din cauza anulării, în urma recursului formulat de procurorul general, a unei hotărâri judecătorești rămasă definitivă, și anume Decizia definitivă din data de 19 iunie 2001 pronunțată de Curtea Supremă de Justiție, recunoscându-i reclamantei o valoare patrimonială certă.

84. În speță, Curtea observă că reclamanta i-a plătit creditoarei sale suma de 45.022,93 RON, în baza hotărârii pronunțate în recursul în anulare. Așadar, reclamantei trebuie să i se acorde această sumă în temeiul art. 41 din Convenție.

85. În ceea ce privește celelalte sume solicitate cu titlu de daune materiale, din cauza deschiderii procedurii de faliment, Curtea reamintește că, într-o cauză similară, nu a distins nicio legătură de cauzalitate între încălcarea constatată și prejudiciul solicitat. În ceea ce privește pierderile de câștig, Curtea a declarat că nu poate specula asupra eventualei evoluții economice a reclamantei (*S.C. Mașinexportimport Industrial Group S.A. împotriva României*, citată anterior, § 53).

86. Totuși, spre deosebire de situația reținută în cauza *S.C. Mașinexportimport Industrial Group S.A.*, din dosar nu rezultă că societatea reclamantă se confrunta cu dificultăți financiare înainte de recursul în anulare litigios (*S.C. Mașinexportimport Industrial Group S.A. împotriva României*, citată anterior, §§ 20 și 51). Situația de faliment a societății reclamante este consecința directă a recursului în anulare ce face obiectul prezentei cereri. Prin urmare, aceasta a suferit un prejudiciu semnificativ ce trebuie să dea ocazia unei despăgubiri [vezi, *mutatis mutandis*, *Sovtransavto Holding împotriva Ucrainei* (reparație echitabilă), nr. 48.553/99, § 71, 2 octombrie 2003].

Având în vedere circumstanțele speciale ale cauzei, Curtea, statuând în echitate, îi alocă suma de 50.000 EUR, pe lângă cea alocată la paragraful 84 de mai sus, cu titlu de prejudiciu material în legătură directă cu încălcarea constatată a art. 6 § 1 din Convenție și a art. 1 din Protocolul nr. I la Convenție.

2. Prejudiciul moral

87. Reclamanta solicită suma de 300.000 EUR cu titlu de prejudiciu moral adus reputației sale în urma deschiderii unei proceduri de faliment, pornită exclusiv pentru datoria constatată prin Decizia Curții Supreme de Justiție din data de 13 ianuarie 2003, ce face obiectul prezentei cereri. Astfel, aceasta face trimitere la publicările deschiderii procedurii de faliment împotriva sa în Buletinul insolvenței din lunile februarie, mai și iunie 2007.

88. Guvernul contestă această sumă ca fiind excesivă și nesusținută. 89. În ceea ce privește reparația prejudiciului moral, Curtea a statuat deja că prejudiciul nonmaterial poate cuprinde, pentru o societate comercială, elemente mai mult sau mai puțin „obiective” și „subiective”. Printre aceste elemente trebuie recunoscute reputația societății, dar și incertitudinea în planificarea deciziilor ce trebuie luate, tulburările cauzate în administrarea societății înseși, ale căror consecințe nu se pretează unui calcul exact și, în fine, deși într-o măsură mai mică, neliniștea și neplăcerile cauzate membrilor organelor de conducere ale societății (*Comingersoll S.A. împotriva Portugaliei*, [MC], nr. 35.382/97, § 35, CEDO 2000-IV).

90. În speță, Curtea apreciază că situația de incertitudine prelungită în care a fost pusă reclamanta probabil că a cauzat, pe de o parte, tulburări considerabile în planificarea deciziilor ce trebuiau luate în ceea ce privește administrarea activității sale economice și, pe de altă parte, neplăceri în relațiile reclamantei cu alte societăți. Pe de altă parte, această incertitudine probabil că a afectat și reputația reclamantei în ochii clienților săi actuali și potențiali, afectând succesul comercial și viabilitatea însăși a societății, în detrimentul asociaților și al angajaților (vezi, *mutatis mutandis*, *Sovtransavto Holding*, citată anterior, § 80 și *Steel și Morris împotriva Regatului Unit*, nr. 68.416/01, § 94, CEDO 2005-II).

91. Având în vedere totalitatea elementelor aflate în posesia sa și statuând în echitate, astfel cum prevede art. 41 din Convenție, Curtea hotărăște să îi aloce reclamantei suma de 5.000 EUR cu titlu de prejudiciu moral.

B. Cheltuieli de judecată

92. Reclamanta nu a trimis nicio cerere privind cheltuielile de judecată angajate în fața instanțelor interne și în fața Curții.

93. Conform jurisprudenței Curții, un reclamant nu poate obține rambursarea cheltuielilor sale de judecată decât în măsura în care le-a solicitat. Prin urmare, în speță, Curtea nu îi acordă reclamantei nicio sumă cu acest titlu.

C. Dobânzi moratorii

94. Curtea consideră potrivit ca rata dobânzii moratorii să se bazeze pe rata dobânzii facilității de împrumut marginal a Băncii Centrale Europene, majorată cu trei puncte procentuale.

PENTRU ACESTE MOTIVE,

În unanimitate,

CURTEA

1. declară cererea admisibilă;
2. hotărăște că a avut loc încălcarea art. 6 din Convenție;
3. hotărăște că a avut loc încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție; 4. hotărăște:

a) ca statul pârât să îi plătească reclamantei, în cel mult 3 luni de la data rămânerii definitive a prezentei hotărâri, conform art. 44 § 2 din Convenție, următoarele sume:

- i) 45.022,93 RON (patruzeci și cinci mii douăzeci și doi lei noi românești și nouăzeci și trei bani); precum și
- (ii) 50.000 EUR (cincizeci mii euro), cu titlu de daune materiale;
- (iii) 5.000 EUR (cinci mii euro), plus orice sumă ce ar putea fi datorată cu titlu de impozit, cu titlu de daune morale;

b) ca, începând de la expirarea termenului menționat mai sus și până la efectuarea plății, aceste sume să se majoreze cu o dobândă simplă având o rată egală cu cea a facilității de împrumut marginal a Băncii Centrale Europene, valabilă în această perioadă, majorată cu trei puncte procentuale;

c) ca sumele menționate mai sus la pct. (ii) și (iii) să fie convertite în moneda statului pârât, la cursul de schimb valabil la data plății;

5. respinge cererea de reparație echitabilă în rest.

Întocmită în limba franceză, apoi comunicată în scris la data de 13 mai 2008, în aplicarea art. 77 §§ 2 și 3 din Regulament.

Josep Casadevall,

președinte

Santiago Quesada,

grefier